

Пропоноване читачам календарне планування уроків української літератури для II семестру 6 класу розроблене з урахуванням змін, внесених до програми Міністерством освіти і науки України (вилучено з розділу «Загадково прекрасна і славна давнина України» твір О. Іваненко «Друкар книжок небачених»; додано до розділу «Загадково прекрасна і славна давнина України» розділи з роману В. Рутківського «Джури козака Швайки»; у розділі «Я і світ» передбачено вивчення поезій І. Калинця зі збірки «Дивосвіт» (на вибір): «Писанки», «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим»).

У зв'язку з цим відбувся перерозподіл годин, на що звертаємо особливу увагу учителів.

Як і в попередніх подачах (див. числа 7–8, 12 за 2013 рік і число 7–8 за 2014 рік), планування розроблене на засадах особистісно зорієнтованого навчання.

Акцент зроблено на виробленні загальнонавчальних умінь як визначальної складової процесу формування суб'єктності учня-читача, його самопізнання і самотворення, оперті на суб'єктний досвід, забезпеченні умов для виявлення особистісної позиції щодо прочитаного, урахування читацьких інтересів, нахилів, формуванні настанови і розвитку умінь діалогічного прочитання художнього твору тощо.

Детальніше про особливості організації читацької діяльності в умовах особистісно зорієнтованого навчання можна дізнатися у статті «Як заохотити учня до читання» (число 7–8 часопису за минулий рік) та інших матеріалах автора.

Анатолій Фасоля,
кандидат педагогічних наук
Інститут педагогіки НАПН України

Календарне планування уроків української літератури 6 клас, II семестр

№	Зміст	К-ть год.	Дата	Цілі уроку	Методи, прийоми, види, форми робіт
34	Я і СВІТ (Творчість С. Чернілевського, І. Жиленко, І. Калинця, Е. Андіївської). Ціле- і смислевизначення з теми. Станіслав Чернілевський. «Теплота родинного інтиму...», «Забула внучка в баби черевички...» Настрої і почуття, висвітлені в поезіях (любов, доброта, висока духовність). ТЛ: віршові розміри ямб, хорей.	1		Учні знатимуть: коло проблем, які будуть вирішуватися протягом вивчення теми, відведений для цього час, форму тематичної атестації; зміст віршів С. Чернілевського, їхню тематику, основну думку; визначення віршових розмірів <i>ямб, хорей</i> . Учні вмітимуть: виразно й усвідомлено читати вірші; коментувати відчуття, висловлені в цих творах, співвідносити їх із власними; вести діалог із текстом; розкрити роль батьківського дому в житті людини, пояснювати, чому людина відповідальна за власну родину; розрізнати віршові розміри <i>ямб і хорей</i> . <i>Знаходити інформацію у пошукових системах Мережі, узагальнювати і систематизувати її.</i>	
35-36	Ірина Жиленко. «Жар-Птиця», «Підкова», «Гном у буфеті» Поетичні роздуми про дружбу, доброту, красу, про людське щастя і шляхи до нього, про те, що може врятувати сучасний світ.	2		Учні знатимуть: основні мотиви, теми віршів І. Жиленко. <i>Алгоритм цілевизначення та планування роботи в групі.</i> Учні вмітимуть: виразно читати вірші, коментувати їхній зміст; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; вести діалог із текстом (ставити запитання різних видів до автора, ліричного героя, самого себе, однокласників, учителя); знайти ужиті художні засоби і пояснити їхню роль; розповісти про свій світ дитинства, дитячі мрії і фантазії; роль почуття дружби в житті людини, вміння бачити красу навколо, цінувати доброту (сформулювати і довести тезу); своє розуміння щастя і шляхів до нього, про цінності, які потрібно берегти в сучасному світі. <i>Визначити власні цілі уроку та обговорити їх у групі, спланувати роботу групи.</i>	
37-38	Ігор Калинець. «Писанки», «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим» (зб. «Дивосвіт», на вибір) Один із талановитих українських поетів, який пише і для дітей. Цікавий епізод із його життя. Своєрідність форми його поезій. Образ найдорожчої людини — мами. Відчуття, навіяні великодньою поезією «Писанки».	2		Учні знатимуть: основні мотиви, теми віршів І. Калинця; порушені проблеми; одну поезію напам'ять (на вибір). Учні вмітимуть: прокоментувати образне бачення світу, явищ природи в поезіях циклу «Дивосвіт»; виразно читати вірші, коментувати їхній зміст; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; вести діалог із текстом (ставити запитання різних видів до автора, ліричного героя, самого себе, однокласників, учителя); прокоментувати роль метафори й порівняння в «Писанці», реальне та уявне в ній; схарактеризувати образ мами; пояснювати поєднання у творі уявного, фантастичного і реального; висловлювати власне бачення стежки, дощу, сонця, вітру тощо; знайти ужиті художні засоби і пояснити їхню роль.	

39	<p>Емма Андієвська. «Казка про ян». Сучасна українська письменниця і художниця. Її казки-притчі. Добро і любов до світу у «Казці про ян». Прихований повчальний зміст твору. ТЛ: притча.</p>	1	<p>Учні знатимуть: окремі факти з біографії Е. Андієвської; зміст «Казки про ян», її головну думку; визначення літературознавчого поняття «притча».</p> <p>Учні вмітимуть: здійснити ознайомлювальне і вибіркоче читання; виразно і вдумливо читати казку, виокремлювати у ній фантастичні елементи; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; висловити основний зміст тексту 2-3 реченнями; розкрити головну думку твору, відшукавши в ньому ключові фрази; вести діалог із текстом (ставити уточнюючі запитання); сформулювати власні висновки про основні ідеї твору; знаходити інформацію в Мережі, аналізувати, систематизувати й узагальнювати її.</p>	
40	<p>«Говорюща риба». Порушення питань моралі, дружби, сили слова. Принципи толерантного ставлення до інших, вірності мріям, прагнення гармонії зі світом. Прихований повчальний зміст твору.</p>	1	<p>Учні знатимуть: зміст казки-притчі «Говорюща риба», її головну думку.</p> <p>Учні вмітимуть: здійснювати вибіркоче читання; виразно і вдумливо читати казку, виокремлювати у ній фантастичні елементи; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; розкрити головну думку твору, відшукавши в ньому ключові фрази; сформулювати власні висновки про основні ідеї твору; визначити жанр твору (сформулювати і довести тезу); скласти бібліографію до теми «Емма Андієвська – казкар»; вести діалог із текстом (ставити уточнюючі запитання).</p>	
41	<p>Урок позакласного читання. Є.Гуцало. Оповідання.</p>	1	<p>Учні знатимуть: зміст 1–2 оповідань Є.Гуцала. <i>Алгоритм цілевизначення і планування роботи в малій групі; алгоритм та критерії оцінювання роботи групи.</i></p> <p>Учні вмітимуть: уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; скласти план оповідання; висловлювати власне ставлення до прочитаного (сформулювати і довести тезу); визначити тему, головну думку оповідання; пояснити роль художніх засобів у творі; вести діалог із текстом. <i>Визначити власні цілі, обговорити їх у групі; дати оцінку роботи групи та кожного її члена.</i></p>	
42	<p>Урок розвитку мовлення. Твір-роздум на основі прочитаних творів розділу "Я і світ".</p>	1	<p>Учні знатимуть: зміст творів даної теми; алгоритм написання і перевірки твору-роздуму. <i>Алгоритм цілевизначення.</i></p> <p>Учні вмітимуть: визначити зміст і обсяг необхідної інформації; логічно, чітко викладати думки; написати твір-роздум на основі вивченого матеріалу. <i>Визначити цілі і спланувати власну діяльність на уроці.</i></p>	
43	<p>Оцінювання і корекція навчальної діяльності з теми «Творчість Лесі Українки, В. Винниченка, С. Чернілевського, І. Жиленко, І.Калинця, Е. Андієвської». Контрольна робота. Тести.</p>	1	<p>Учні знатимуть: алгоритм рефлексії й оцінювання результатів вивчення теми; рівень готовності до контрольної роботи, прогалини у знаннях і вміннях.</p> <p>Учні вмітимуть: узагальнити і систематизувати вивчене; представити інформацію у різних формах; відрефлексувати й оцінити ступінь досягнення визначених на тему цілей (загальних й індивідуальних), відкоригувати їх з урахуванням бажаного рівня навчальних досягнень; визначити причини невдач (якщо такі були), запоручу успіху; проаналізувати зміни у власному читацькому розвитку; з допомогою вчителя виробляти алгоритм дій з усунення виявлених упущень у навчальній діяльності.</p>	
44	<p>ПРИГОДИ І РОМАНТИКА Ціле- і смислевизначення з теми. Всеволод Нестайко. «Тореадори з Васюківки». В. Нестайко – відомий у світі український дитячий письменник. «Тореадори з Васюківки». Розділ І (частина перша «Пригоди Робінзона Кукурузо»).</p> <p>Пригодницький захоплюючий сюжет в його пригодницькій повісті для дітей.</p>	1	<p>Учні знатимуть: коло проблем, які будуть вирішуватися протягом вивчення теми, відведений для цього час, форму тематичної атестації; окремі факти з біографії В.Нестайка; зміст І розділу (першої частини «Пригоди Робінзона Кукурузо»); імена головних героїв твору. <i>Алгоритм цілевизначення та планування теми.</i></p> <p>Учні вмітимуть: здійснювати ознайомлювальне читання; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; скласти план прочитаних розділів; виокремлювати, виразно читати і коментувати найцікавіші епізоди тексту; аналізувати поведінку героїв; докладно переказати найцікавіші епізоди; аналізувати зв'язок пригодницького і звичайного, комічного і нейтрального; пояснити, що викликає сміх, а що – захоплення героями; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); <i>толерантно й аргументовано доводити свою думку, відстоювати власну позицію.</i> <i>Визначити цілі вивчення теми, уроку.</i></p>	

45	«Тореадори з Васюківки». Розділ IX (першої частини). Мрія і дійсність, смішне, комічне, романтичне в повісті.	1	Учні знатимуть: зміст IX розділу (першої частини); імена героїв твору. <i>Алгоритм цілевизначення та планування уроку.</i> Учні вмітимуть: здійснювати вибіркоче читання; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; скласти план прочитаних розділів; виокремлювати, виразно читати і коментувати найцікавіші епізоди тексту; розповісти, як і чому Павлуша подружився з Явою; аналізувати поведінку героїв, їхні вчинки, моральний вибір у різних життєвих ситуаціях; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); висловлювати власне ставлення до прочитаного (висловити тезу й довести її); <i>толерантно й аргументовано доводити свою думку, відстоювати власну позицію.</i> <i>Самостійно спланувати роботу з подальшим обговоренням у групі.</i>	
46	«Тореадори з Васюківки». Розділ I (частина друга «Незнайомець з тринадцятої квартири») Смішне, комічне, романтичне в повісті.	1	Учні знатимуть: зміст I розділу (другої частини "Незнайомець з тринадцятої квартири"). <i>Алгоритм цілевизначення та планування діяльності.</i> Учні вмітимуть: здійснювати вибіркоче читання; уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»; скласти план прочитаних розділів; виокремлювати, виразно читати і коментувати найцікавіші епізоди тексту; аналізувати вчинки Яви й Павлуші; висловлювати власне ставлення до прочитаного; визначати ставлення автора до героїв; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); висловлювати власне ставлення до прочитаного (сформулювати тезу й довести її); пояснити поняття романтичного і пригодницького. <i>Самостійно спланувати роботу з подальшим обговоренням у класі; толерантно й аргументовано доводити свою думку, відстоювати власну позицію;</i>	
47	«Тореадори з Васюківки». Розділ XXV (частина третя "Таємниця трьох невідомих"); зміст 1–2 розділів, обраних учнями самостійно. Смішне, комічне, романтичне в повісті.	1	Учні знатимуть: зміст XXV розділу (третьої частини "Таємниця трьох невідомих"); зміст 1 – 2 розділів, обраних учнями самостійно. <i>Алгоритм рефлексії.</i> Учні вмітимуть: здійснювати вибіркоче читання; скласти план прочитаних розділів; виокремлювати, виразно читати і коментувати найцікавіші епізоди тексту; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); висловлювати власне ставлення до прочитаного (сформулювати тезу й довести її); характеризувати улюбленого героя, аргументуючи свій вибір, розкрити риси його вдачі; створювати асоціативні портрети; довести, що "Тореадори з Васюківки" – пригодницька повість. <i>Провести графічну рефлексію власних досягнень; толерантно й аргументовано доводити свою думку, відстоювати власну позицію.</i>	
48	Розвиток мовлення. Твір-роздум за повістю В. Нестайка «Тореадори з Васюківки».	1	Учні знатимуть: алгоритм написання твору-роздуму. <i>Алгоритм цілевизначення і планування.</i> Учні вмітимуть: визначати зміст і обсяг необхідної інформації; логічно, чітко викладати думки; написати твір-роздум на основі вивченого матеріалу. <i>Визначити цілі і спланувати власну діяльність на уроці.</i>	
49	Ярослав Стельмах. «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера» (I – III розділи). Таємничі, веселі й незвичайні події в повісті, передані образним словом.	1	Учні знатимуть: короткі відомості про письменника; зміст I – III розділів повісті; імена героїв твору. <i>Алгоритм графічної рефлексії та оцінювання роботи класу, вчителя.</i> Учні вмітимуть: здійснювати вибіркоче читання; визначати ключові слова (фрази) для переказу; переказати найцікавіший (на власний розсуд) уривок з I – III розділів; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); прокоментувати поведінку та вчинки Митька та Сергійка (сформулювати тезу і довести її); <i>Провести графічну рефлексію досягнень та оцінити власну діяльність, роботу класу і вчителя;</i>	
50	«Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера» (IV – VI розділи). Допитливість, винахідливість, кмітливість хлопчиків – головних героїв.	1	Учні знатимуть: зміст IV–VI розділів повісті; роль художніх засобів у прозовому творі. <i>Алгоритм кольорової рефлексії та самооцінювання.</i> Учні вмітимуть: здійснювати вибіркоче читання; визначати ключові слова	

			(фрази) для переказу; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); визначити кульмінаційний епізод повісті; прокоментувати несподіване для Митька і Сергія захоплення зоологією; прокоментувати смішні, на власний погляд, епізоди твору; висловлювати власні роздуми про місце уяви, фантазії, романтичності в житті сучасної людини; знаходити у тексті реальні (звичайні) та пригодницькі події. <i>Провести кольорову рефлексію діяльності та письмову самооцінку.</i>	
51	Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера» зміст VII – IX розділів.	1	Учні знатимуть: зміст VII – IX розділів; жанрові ознаки пригодницького твору. <i>Алгоритм письмової рефлексії.</i> Учні вмітимуть: здійснювати вибіркове читання; визначати ключові слова (фрази) для переказу; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); довести, що повість Я.Стельмаха є пригодницькою; відповісти на вміщені в підручнику запитання за змістом повісті; <i>Письмово відрефлексувати досягнення на уроці.</i>	
52	«Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера». Образи Сергія й Митька – допитливих, винахідливих, кмітливих хлопчиків.	1	Учні знатимуть: зміст твору, його тему, основну думку; алгоритм, засоби характеристики героїв твору. <i>Алгоритм та критерії самооцінювання та взаємооцінювання.</i> Учні вмітимуть: визначати ключові слова (фрази) для переказу; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); скласти план характеристики образів Митька та Сергія й описати за ним героїв; зіставити пригоди хлопчиків з пригодами Тома й Гека ("Пригоди Тома Соєра"); <i>Провести письмову само- та взаємооцінку.</i>	
53	Урок позакласного читання. Пригоди й фантастика.	1	Учні знатимуть: імена 3-х письменників – авторів пригодницьких та фантастичних творів; назви 3 – 4 творів цього жанру та зміст 1 – 2 з них. <i>Алгоритм та критерії оцінювання.</i> Учні вмітимуть: визначити видові і жанрові ознаки пригодницьких творів; переказати уривок, який найбільше захопив (здивував, вразив), щоб зацікавити інших учнів; висловлювати власне ставлення до прочитаного; знаходити інформацію у пошукових системах Мережі, аналізувати, систематизувати й узагальнювати її; скласти бібліографію до теми «Пригоди і фантастика». <i>Провести письмову оцінку власної діяльності, роботи класу, вчителя.</i>	
54	Леся Воронина. «Таємне товариство боягузів, або засіб від переляку №9» Леся Воронина – сучасна письменниця, авторка багатьох книг для дітей. Фантастична, романтична, багатоепізодна повість про виховання гідності та мужності «Таємне товариство боягузів, або засіб від переляку № 9». Зміст розділів 1, 2, 10, 11. ТЛ: сюжет.	1	Учні знатимуть: окремі факти про життя і творчість письменниці; назви одного-двох її творів; зміст визначених для опрацювання розділів повісті «Таємне товариство боягузів...» та їх проблематику. Учні вмітимуть: здійснити вибіркове і пошукове читання; скласти план прочитаного; визначити ключові слова (фрази) для переказу; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); переказувати зміст виучуваних розділів твору; висловлюватися про своє сприйняття твору, роль позитивного світогляду, можливості вільного висловлення думки, вміння дискутувати (сформулювати і довести тезу).	
55	«Таємне товариство боягузів, або засіб від переляку № 9». Зміст 12, 14, 16, 19, 21, 22 розділів. Проблематика повісті.	1	Учні знатимуть: зміст визначених для опрацювання розділів повісті «Таємне товариство боягузів...» та їх проблематику. Учні вмітимуть: здійснити вибіркове і пошукове читання; скласти план прочитаного; визначити ключові слова (фрази) для переказу; вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); переказувати зміст виучуваних розділів твору; висловлюватися про своє сприйняття твору, розмірковувати, як виховувати у собі риси сміливості, хоробрості, кмітливості (сформулювати і довести тезу).	
56	«Таємне товариство боягузів, або засіб від переляку № 9». Зміст 24, 26, 33, 34, 35 розділів. Головна думка твору. Образ Кліма Джури	1	Учні знатимуть: зміст визначених для опрацювання розділів повісті «Таємне товариство боягузів...» та їх проблематику. Учні вмітимуть: вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання); визначити головну думку твору; характеризувати образ Кліма Джури.	

57	Оцінювання і корекція навчальної діяльності з теми «Пригоди і фантастика».	1	Учні знатимуть: алгоритм рефлексії й оцінювання результатів вивчення теми; рівень готовності до контрольної роботи, прогалини у знаннях і вміннях. Учні вмітимуть: узагальнити і систематизувати вивчене; представити інформацію у різних формах; відрефлексувати й оцінити ступінь досягнення визначених на тему цілей (загальних й індивідуальних), відкоригувати їх з урахуванням бажаного рівня навчальних досягнень; визначити причини невдач (якщо такі були), запоруку успіху; проаналізувати зміни у власному читацькому розвитку; з допомогою вчителя виробляти алгоритм дій з усунення виявлених упущень у навчальній діяльності.
58	Контрольна робота. Творчість В. Нестайка, Я. Стельмаха, Л. Ворониної. Тести.	1	Учні знатимуть: власний рівень засвоєння вивченого, причину невдач (якщо такі були). Алгоритм рефлексії та оцінювання вивчення теми. Учні вмітимуть: робити узагальнення; виконувати тестові завдання різних видів; сформулювати значення ролі вивченого для особистісного розвитку.
59	ГУМОРИСТИЧНІ ТВОРИ Ціле- і смислевизначення з теми. Гумористичне і сатиричне зображення. Жанрова різноманітність гумористичних творів (анекдоти, байки, усмішки, гуморески, співомовки та ін.). Велика роль гумору в житті українців. ТЛ: гумор, сатира, байка, алегорія, мораль.	1	Учні знатимуть: коло проблем, які будуть вирішуватися протягом вивчення теми, відведений для цього час, форму тематичної атестації; жанри гумористичних творів; зміст літературознавчих понять «гумор», «сатира», «байка», «алегорія», «мораль». Учні вмітимуть: здійснити оглядове читання; визначити нову і відому інформацію; розповісти про роль гумору в житті українців; пояснити різницю між гумористичними і сатиричними творами; назвати жанри гумористичних творів; розповісти про особливість побудови байки; знаходити інформацію у пошукових системах Мережі, аналізувати, систематизувати й узагальнювати її; скласти бібліографію до теми «Сучасна гумористична література України. Радимо прочитати»; пояснити важливість самокритичного погляду, життєстверджувальних, оптимістичних настроїв, уміння тактовно реагувати на іронію, гумор для успішної життєдіяльності людини.
60	Леонід Глібов –визначний український байкар, поет. «Щука». Викривальна і повчальна спрямованість байок письменника. Побудова байки.	1	Учні знатимуть: основні відомості про життя і творчість Л. Глібова; напам'ять байку "Щука". Учні вмітимуть: здійснити аналітичне читання; визначити нову і відому інформацію; виразно читати байку "Щука"; прокоментувати її прихований зміст; визначити мораль твору; виокремити основну думку байки, пояснити алегоризм образів; зіставляти описане в байках із сьогоdnішнім реальним життям.
61	Леонід Глібов. «Муха і Бджола», «Жаба і Віл». Викривальна і повчальна спрямованість байок.	1	Учні знатимуть: зміст виучуваних байок; ознаки байки (жанрові). Учні вмітимуть: виразно читати байки; коментувати їхній прихований зміст; вести діалог із текстом (ставити запитання до автора, героїв, самого себе, однокласників, учителя); пояснити алегоризм образів; визначити мораль творів; зіставити описане у байках з реальним життям.
62 - 63	Степан Руданський. «Добре торгувалось», «Гуменний», «Запорожці у короля», «Свиня свинею» Коротко про письменника. Співомовки С.Руданського унікальне явище у світовій культурі. Висміювання моральних вад, негативних рис характеру, авторська симпатія до простої людини, до її розуму, кмітливості, почуття гумору, вміння посміятися над власною безпорадністю, вміння відстояти свою гідність. ТЛ: гумореска, співомовка, інверсія	2	Учні знатимуть: основні відомості про життя і творчість С.Руданського; зміст літературознавчих понять "співомовка", "інверсія"; зміст виучуваних творів; жанрові особливості співомовок; особливості виразного читання цих творів. Учні вмітимуть: здійснити оглядове читання; визначити нову і відому інформацію; пояснити викривальний пафос співомовок; виразно читати співомовки; визначити їх основну думку; проводити паралелі із сучасним життям; вести діалог із текстом (ставити запитання до автора, героїв, самого себе, однокласників, учителя); виявляти авторське ставлення до героїв; характеризувати і порівнювати їх; тлумачити терміни «гумореска», «співомовка», «інверсія»; обґрунтовувати думку, що почуття гумору – ознака духовного здоров'я людини, розповідати про власні спостереження над смішними ситуаціями в житті.
64 - 65	Павло Глазовий. «Еволюція», «Найважча роль», «Заморські гості», «Похвала».	2	Учні знатимуть: основні відомості про життєвий і творчий шлях письменника; зміст гуморесок, їхню тему та основну думку; текст одного з творів напам'ять. Учні вмітимуть:

	Іронічно-пародійна, викривальна спрямованість гумористичних і сатиричних творів.		виразно і вдумливо читати твори; виокремлювати основні ідеї; аналізувати художні особливості гуморесок, проводити аналогії з власними спостереженнями.	
66	Виразне читання. Конкурс на кращого читця гумористичних творів.	1	Учні знатимуть: основні засоби виразного читання гумористичних творів; власні труднощі, проблеми, що потребують уваги, шляхи їх розв'язання; <i>алгоритм та критерії оцінювання виразності читання.</i> Учні вмітимуть: визначати зміст і обсяг необхідної для виконання поставлених завдань інформації; виразно читати гумористичні твори; самостійно контролювати шлях подолання власних труднощів. <i>Оцінити власну діяльність, діяльність групи, класу, вчителя.</i>	
67	Контрольна робота. Творчість Л. Глібова, С. Руданського, П. Глазового. Тести.	1	Учні знатимуть: власний рівень засвоєння вивченого; вимоги до творчої роботи. Учні вмітимуть: робити узагальнення; виконувати тестові завдання різних видів.	
68 - 69	ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ Ознайомлення із найцікавішими письменниками-земляками, їхніми творами.	2	Учні знатимуть: імена одного-двох письменників-земляків, назви і проблематику їхніх творів. Учні вмітимуть: здійснювати оглядове читання; знаходити інформацію в різних пошукових системах Мережі, узагальнювати й систематизувати її, представляти у різних формах; вдумливо читати твори письменників-земляків, розглядати зміст та основні ідеї; розглядати літературу рідного краю в контексті загальноукраїнської; висловлювати власну думку про творчий доробок письменників-земляків.	
70	УРОК-ПІДСУМОК Бесіда про твори, які вивчалися впродовж року й викликали найбільше зацікавлення. Оцінювання навчальної діяльності упродовж року.	1	Учні знатимуть: авторів та назви прочитаних у 6 класі творів; основні події, героїв та найважливіші описи у їх взаємозв'язках, тексти, рекомендовані програмою для вивчення напам'ять; жанрові особливості вивчених творів; основні елементи виразності. Учні вмітимуть: систематизувати й узагальнити вивчене, представити його у різних формах; відтворювати в уяві картини з художніх творів, що вивчалися у 6 класі; розповідати про улюбленого письменника, літературного героя; відобразити в малюнках події та героїв вивчених творів; робити висновки й узагальнення; розгадувати кросворди, чайнворди, ребуси тощо; <i>відрефлексувати й оцінити ступінь досягнення визначених цілей (загальних і індивідуальних), визначити причини невдач (якщо такі були), запоруку успіху, робити висновки.</i>	

ЦІЛІ ДЛЯ УЧНІВ 6 КЛАС, II СЕМЕСТР

I тема

ТВОРЧИСТЬ ЛЕСІ УКРАЇНКИ, В. ВИННИЧЕНКА, С. ЧЕРНІЛЕВСЬКОГО, І. ЖИЛЕНКО, І. КАЛИНЦЯ, Е. АНДІЄВСЬКОЇ

Знати:

коло проблем, які будуть вирішуватися протягом вивчення теми, відведений для цього час, форму тематичної атестації;

окремі факти, цікаві відомості з життя письменників, твори яких вивчалися;

зміст, тему, головну думку, основні мотиви вивчених творів, порушені в них проблеми, імена героїв та риси характеру їх;

художні особливості виучуваних творів;

засоби характеристики героя художнього твору;

алгоритм переказування епізоду твору;

алгоритм написання і перевірки твору-розповіді з елементами роздуму, твору-роздуму;

визначення літературознавчих понять *головний герой, другорядні герої, притча*;

напам'ять текст вірша Лесі Українки "Як дитиною, бувало...";

власний рівень засвоєння вивченого, причину невдач (якщо такі були), запоруку успіху;

алгоритм цілевизначення та планування роботи в групі;

алгоритм рефлексії й оцінювання результатів вивчення теми;

рівень готовності до контрольної роботи, прогалини у знаннях і вміннях.

Уміти:

розповідати цікаві епізоди з життя письменників, творчість яких вивчається;

виразно й усвідомлено читати поетичні та прозові твори;

визначати головну думку твору, відшукавши в ньому ключові фрази, коментувати зміст;

висловити основний зміст тексту 2-3 реченнями;

укладати перелік ключових слів, переказувати уривки, які сподобалися, найбільше вразили, від власного імені, імені персонажа, автора;

уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»;

вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити запитання різних видів до автора, ліричного героя, самого себе, однокласників, учителя);
характеризувати образи героїв, висловлювати власні судження про них;
коментувати відчуття, висловлені в художніх творах, співвідносити їх із власними;
пояснити особливості композиції твору, визначити жанрові і видові ознаки;
знаходити в тексті пейзаж, портрет, діалоги, аналізувати роль художніх засобів;
сформулювати власні висновки про основні ідеї твору;
добирати матеріал для розкриття теми твору-розповіді з елементами роздуму та твору-роздуму, самостійно аналізувати й удосконалювати написане;
визначити нову і відому інформацію, межі власного знання і незнання;
доводити тезу (твердження) чи спростовувати її;
представити текстову інформацію у формі таблиці, схеми;
здійснювати ознайомлювальне і вибіркове читання;
знаходити інформацію в мережі Інтернет, аналізувати, систематизувати й узагальнювати її;
скласти бібліографію до певної теми;
визначити зміст і обсяг необхідної для написання письмової роботи інформації;
логічно, чітко викладати думки, написати твір-роздум на основі вивченого матеріалу;
дискутувати про важливість покликання людини, доцільність самопожертви в ім'я великої справи; міркувати про роль непересічної талановитої особистості в житті народу, розвитку його культури; обґрунтувати роль книги в житті людини і суспільства;
розкрити роль батьківського дому в житті людини, пояснювати, чому людина відповідальна за власну родину; важливість усвідомлення історичної спадщини, причетності кожної людини до історії держави, її зростання і процвітання (сформулювати і довести тезу);
виконувати тестові завдання різних видів;
визначити власні цілі вивчення теми, окремого твору, уроку та обговорити їх у групі;
спланувати шлях досягнення власних цілей під час вивчення теми;
спланувати власну діяльність і роботу групи на уроці;
дати оцінку роботи групи та кожного її члена.
узагальнити і систематизувати вивчене;
відрефлексовувати шлях досягнення власних цілей уроку;
відрефлексувати й оцінити ступінь досягнення визначених на тему цілей (загальних та індивідуальних), відкоригувати їх з урахуванням бажаного рівня навчальних досягнень;
визначити причини невдач (якщо такі були), запоруку успіху;
проаналізувати зміни у власному читацькому розв'язку;
з допомогою вчителя виробляти алгоритм дій з усунення виявлених упущень у навчальній діяльності.

II тема ПРИГОДИ І РОМАНТИКА

Знати:

коло проблем, які будуть вирішуватися протягом вивчення теми, відведений для цього час, форму тематичної атестації;

окремі факти з життя письменників, твори яких вивчалися;

зміст, тему, головну думку, основні мотиви вивчених творів, порушені в них проблеми, імена героїв та риси характеру їх;

засоби творення образів-персонажів;
алгоритм складання характеристики героїв твору;
власний рівень засвоєння вивченого, причину невдач (якщо такі були), запоруку успіху.

алгоритм цілевизначення, планування та рефлексії уроку, теми;

алгоритм графічної, кольорової, словесної рефлексії та оцінювання роботи класу;

*алгоритм та критерії само- та взаємооцінювання;
алгоритм рефлексії й оцінювання результатів вивчення теми;*

рівень готовності до контрольної роботи, прогалини у знаннях і вміннях.

Уміти:

здійснювати ознайомлювальне, пошукове і вибіркове читання;

уявляти прочитане, словесно відтворювати «побачене» і «почуте»;

скласти план прочитаних розділів;
визначити ключові слова (фрази) для переказу;
переказувати найцікавіші уривки твору;

виокремлювати, виразно читати і коментувати найцікавіші епізоди тексту;

дати визначення поняття романтичного і пригодницького, аналізувати зв'язок пригодницького і звичайного, комічного і нейтрального, пояснити, що викликає сміх, а що – захоплення героями;

вести діалог із текстом (передбачати розвиток подій, ставити уточнюючі запитання);

аналізувати поведінку героїв, їхні вчинки, моральний вибір у різних життєвих ситуаціях; висловлювати власне ставлення до прочитаного (висловити тезу й довести її);

визначити ставлення автора до героїв;
характеризувати улюбленого героя, аргументуючи свій вибір, розкрити риси його вдачі; створювати асоціативні портрети; довести жанрову приналежність твору;

аналізувати сюжет твору, визначити кульмінаційний епізод;

визначити зміст і обсяг необхідної для написання творчої роботи інформації;

логічно, чітко викладати думки;
написати твір-роздум на основі вивченого матеріалу;

висловлювати власні роздуми про місце уяви, фантазії, романтичності в житті сучасної людини;

знаходити у тексті реальні (звичайні) та пригодницькі події;

скласти план характеристики образів і описати за ним героїв;

зіставляти події з різних творів;
визначити видові і жанрові ознаки творів;

знаходити інформацію у пошукових системах Мережі;
аналізувати, систематизувати й узагальнювати її;

скласти бібліографію до теми «Пригоди і фантастика»;

висловлюватися про своє сприйняття твору, роль позитивного світогляду, можливості вільного висловлення думки, вміння дискутувати (сформулювати і довести тезу);

робити узагальнення; виконувати тестові завдання різних видів;

сформулювати роль вивченого для особистісного розвитку;

толерантно й аргументовано доводити свою думку, відстоювати власну позицію;
визначити цілі і спланувати вивчення теми, уроку;
самостійно спланувати роботу з подальшим обговоренням у групі, класі;
провести графічну, кольорову, письмову рефлексію власних досягнень та оцінити діяльність власну, класу;
узагальнити і систематизувати вивчене;
представити інформацію у різних формах;
відрефлексувати й оцінити ступінь досягнення визначених на тему цілей (загальних й індивідуальних), відкоригувати їх з урахуванням бажаного рівня навчальних досягнень;
визначити причини невдач (якщо такі були), запоруку успіху;
проаналізувати зміни у власному читацькому розвитку;
з допомогою вчителя виробляти алгоритм дій з усунення виявлених упущень у навчальній діяльності.

III тема ГУМОРИСТИЧНІ ТВОРИ

Знати:

коло проблем, які будуть вирішуватися протягом вивчення теми, відведений для цього час, форму тематичної атестації;
імена письменників, твори яких вивчалися, основні відомості про їх життя і творчість;
назви, зміст, теми, головну думку, основні мотиви вивчених творів, порушені в них проблеми;
імена героїв, їхні риси характеру, засоби творення образів-персонажів;
алгоритм складання характеристики героїв твору; власний рівень засвоєння вивченого, причину невдач (якщо такі були), запоруку успіху;
жанрові ознаки байок, співомовок;
зміст літературознавчих понять «гумор», «сатира», «байка», «алегорія», «мораль»; "співомовка", "інверсія";
основні засоби виразного читання гумористичних творів;
власні труднощі, проблеми, що потребують уваги, шляхи їх розв'язання;
власний рівень засвоєння вивченого;
вимоги до творчої роботи;
тексти, рекомендовані програмою для вивчення напам'ять;
алгоритм та критерії оцінювання виразності читання.

Уміти:

відтворювати в уяві картини з вивчених художніх творів;
пояснити різницю між гумористичними і сатиричними творами, назвати їх жанри;

виокремити основну думку байки, визначити мораль, коментувати прихований зміст;
пояснити алегоризм образів, характеризувати і порівнювати їх, виявляти авторське ставлення до героїв;
розповісти про особливість побудови байки;
пояснити викривальний пафос співомовок; визначити їх основну думку;
зіставляти описане в байках і співомовках із сьогоденним життям;
аналізувати художні особливості гуморесок;
здійснити оглядове й аналітичне читання;
вести діалог із текстом (ставити запитання до автора, героїв, самого себе, однокласників, учителя);
тлумачити терміни «гумореска», «співомовка», «інверсія»;
розповісти про роль гумору в житті українців;
обґрунтовувати думку, що почуття гумору – ознака духовного здоров'я людини;
розповідати про власні спостереження над смішними ситуаціями в житті;
знаходити інформацію у пошукових системах Мережі, аналізувати, систематизувати й узагальнювати її, представляти у різних формах, визначити нове і відоме;
скласти бібліографію до теми «Сучасна гумористика України. Радимо прочитати»;
визначити зміст і обсяг необхідної для виконання поставлених завдань інформації;
виразно читати гумористичні твори; самостійно контролювати шлях подолання власних труднощів;
виконувати тестові завдання різних видів;
писати творчу роботу, аналізувати та перевіряти її.
розглядати літературу рідного краю в контексті загальноукраїнської; висловлювати власну думку про творчий доробок письменників-земляків;
систематизувати й узагальнити вивчене, представити його у різних формах;
розповідати про улюбленого письменника, літературного героя від власного та від його імені;
відобразити в малюнках події та героїв вивчених творів;
пояснити важливість самокритичного погляду, життєстверджувальних, оптимістичних настроїв, уміння тактовно реагувати на іронію, гумор для успішної життєдіяльності людини;
оцінити власну навчальну діяльність, групи, класу;
відрефлексувати й оцінити ступінь досягнення визначених цілей (загальних і індивідуальних), визначити причини невдач (якщо такі були), запоруку успіху, робити висновки;
проаналізувати зміни у власному читацькому розвитку;
з допомогою вчителя виробляти алгоритм дій з усунення виявлених упущень у навчальній діяльності.